

Bestuursverslag Oerol 2017

Dat wat alleen op Oerol kan: door afstand scherper zicht

Wie tijdens Oerol 2017 zijn oren spitste hoorde niet alleen de zeemeeuw en vele andere eilander vogels overvliegen, maar zag ook een wat moderne vogel: de drone. Van bovenaf gezien worden zaken die vanuit het menselijk perspectief op de grond afwijkend en imposant lijken, opgenomen in de organische en onbetwistbare eenheid van het eiland in de Waddenzee. Een gebied waar een transparante bubbel opeens terug te vinden is in het bos in plaats van de zee, van een dergelijk opgeblazen formaat, dat het haast buitenaards lijkt. Net als de zon, die dit jaar op Oerol niet alleen van bovenaf op het landschap, maar ook vanaf de eilandgrond omhoog de hemel in scheen. Op Oerol ben je in potentie

overal, je ziet, onderzoekt en ervaart zoveel als je verbeelding je – geleid door de verschillende makers die het festival rijk is – durft te brengen. Het bestuur kijkt terug op een zeer geslaagd Oerol 2017.

Joop Mulder Plak

De 36^e editie van Oerol was ook het jaar dat oprichter Joop Mulder zijn creatief directeurschap van het festival neerlegde en verder gaat met Sense of Place; een landschapskunstroute langs de gehele waddenkust i.s.m. Leeuwarden-Fryslân Culturele Hoofdstad 2018. De eerste zaterdag van Oerol stond hij in volle aandacht en werd hij door tientallen koperblazers feestelijk naar de overkant van de Waddenzee geblazen. De Joop Mulder Plak, de prijs voor een landschapskunsttalent, werd door Oerol in het leven geroepen om zijn pioniersgeest binnen Oerol te blijven eren. Jaarlijks zal Joop deze geldprijs uitreiken aan een jonge maker in het festival, ter stimulering van een nieuw of vervolproject dat cultuur en natuur verbindt.

Het jonge kunstenaarsduo Hart van Veen nam live in de AVROTROS televisie uitzending de eerste Plak in ontvangst.

Ruimte voor verdieping

In het ecosysteem Oerol, waar een eenheid ontstaat uit een complexe samenhang van interacties tussen de levens en omgevingen van verschillende groepen makers en publiek, waren maatschappelijke thema's in theatervoorstellingen (41) en expeditieprojecten (16) een belangrijk startpunt voor verdiepende gesprekken. Het ontmoetings- en verdiepingsprogramma met Oerol-colleges, inleidingen, nagesprekken, gegendste routes en talkshows maakte optimaal gebruik van 'de tijdelijke samenleving' die Oerol is en intensiverde daarmee de reflecterende en opinieerde werking. Het grotendeels nieuwe verdiepingsteam met o.a. talkshow hosts George Tobal en Eran Ben Michael (ook bekend als theatermakers George & Eran) wist uiteenlopende thema's, invalshoeken en oude en nieuwe bezoekers uitstekend te verbinden zonder de confrontatie te schuwen.

Engagement

Het programma 2017 kende verschillende grote onderwerpen die in de wereld op scherp staan en in de media volop de aandacht krijgen (natuur & milieu, racisme, gender, migratie). Het thema diversiteit

was in alle lagen van het festival (tot aan bewuste aanpassingen in het sollicitatiebeleid binnen de organisatie) zeer aanwezig. Bezoekers en makers werden actief aan het denken gezet over de manier waarop zij omgaan met de medemens die niet in het inmiddels verouderende standaardplaatje van 'oer-Hollands' past. Hoe word je in Nederland behandeld wanneer je huidskleur niet wit is? Deze gevoelige en confronterende spiegel werd o.a. voorgehouden door *A seat at the table* van Likeminds/Saman Amini en het kwetsbare optreden van Sylvana Simons bij De Idealisten van de Orde van de dag en verder aangejaagd en onderdeel van een breder gesprek tijdens en voorbij het festival. Aan de vooravond van het festival organiseerden we een internationale expertmeeting Playground #1 over de veranderende rolverdeling tussen publiek, maker en podium en het overbruggen van de kloof tussen podiumkunstenfestivals en een groot deel van de samenleving. Hierin speelden de vraagstukken rondom diversiteit en gelijkwaardigheid een grote rol.

(Internationaal) talent en onderzoek

Ook dit jaar maakte Oerol het de (jonge) maker mogelijk om nieuwe artistieke strategieën te ontwikkelen waarbij theater, vormgeving, landschapsarchitectuur, muziek en performance (en cross-over daartussen) gelijktijdig onderzocht, ontwikkeld en gepresenteerd konden worden. Dit gebeurde in de voorstellingen, expedities, in het straattheater en in het muziekprogramma. Het feit dat in 2017 ruim 70% van het programma première's of nieuw werk betrof geeft aan hoe groot de springplankfunctie van Oerol is. De getalenteerde acrobaten van Groupe Acrobatique de Tanger wisten met hun voorstelling *Halka* in het zand van de Noordsvaarder een groot publiek te bekoren. De Italiaanse Marco Canevacci van *Plastique Fantastique* leverde de door Oerol lang gekoesterde 'Bubbel'; een droom van een ruimte; een semi transparante schil om de komende twee jaar jonge talenten die met kwetsbare muziekinstrumenten werken nieuwe producties in te laten ontwikkelen. Beschermd

maar ook in contact met het landschap. Soms minder zichtbaar voor publiek maar even belangrijk voor het festivals is het onderzoek via Artist in Residencies en talentontwikkelingstrajecten als Atelier Oerol en Studio Oerol. Deze initiatieven vormen de motor van ontwikkelingen binnen Oerol en van het onderzoeken van het genre van locatie- en landschapstheater. Dit jaar ontvingen we onder andere Lotte van de Berg en Daan 't Sas van Stichting Third Space als residenten. Met hun *Tide of the Sea* project-in-wording kon het publiek vast kennismaken met bekijken van en bekeken worden door de natuur in en rond de glazen kubus die ze in de stad en op het wad beogen te plaatsen vanaf Oerol 2018. Talentontwikkeling was tijdens Oerol ook zichtbaar op straat, waar 8 van de 25 straattheatergezelschappen bestaan uit recent afgestudeerden van een professionele circus- en/of kunstvakopleiding. Bovendien betrad op Festivalterrein De Betonning een nieuwe generatie muzikanten het podium – onder gastcuratorschap van collega-festivals en bekende artiesten als Jett Rebel.

Sense of Place: op Expeditie

De expeditieroute stond in 2017 geheel in het teken van Sense of Place: 16 projecten die raakten aan de relatie tussen de mens en zijn omgeving, in het bijzonder de natuur. Oerol initieerde vele samenwerkingen tussen kunstenaars en partners als De Vogelbescherming, de Waddenacademie, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten en de TU Delft. Hoogtepunt was expeditieproject *Zandglas- The world in a grain of*

sand; de aftrap van het internationale project van de vormgevers van Atelier NL waarin met het publiek zand werd verzameld voor een te realiseren glasservies wat het verhaal van zand wereldwijd gaat vertellen. De 16 projecten vormden samen een hoog gewaardeerde fietsroute over het gehele eiland waar je leerde onkruidenieren, het perspectief van een kooi-eend kreeg aangemeten, via je tanden het geluid van het wad kon ervaren, een steentje bijdroeg aan de wadden-wetenschap of verdwaalde in een geluidsdecor aan zee.

Concluderend liet Oerol 2017 zien waar een klein eiland groot in kan zijn. Met Terschelling als podium vonden honderden makers een groot en nieuwsgierig publiek voor hun niet altijd even eenvoudige werk. Gedurende 10 dagen was kunst het onontkoombare onderwerp van gesprek in de grootste ontmoeting van cultuur en natuur die ons land kent. We verheugen ons op de volgende editie.

Meer nieuw publiek en een Kaartverkoop record

Ruim 46.000 unieke bezoekers namen de boot naar Terschelling wat resulteerde in de afname van 116.412 losse theaterkaarten en 32.660 entreebandjes (een soort passe-partouts), oftewel totaal ruim 149.000 toegangsbewijzen. De voorstellingen kenden een bezettingsgraad van 91%. Het mooie weer droeg zeker bij aan deze record verkoop. Uit de publieksenquête bleek dat het percentage bezoekers uit het noorden van Nederland steeg. Dat was ook de doelstelling. Alle Provincies die Nederland rijk is zijn vertegenwoordigd op het festival. Oerol streeft naar een zo rijk mogelijke publieksmix vanuit het geloof dat dat de meest interessante ontmoeting oplevert tussen kunst en publiek. Het intergenerationele aspect – een rijke mix van alle leeftijden- is daarbij bijvoorbeeld een doelstelling. Daartoe moet de groep van 20-45 groter worden. Omdat uit monitoring van ondervertegenwoordigde doelgroepen (leeftijd, etniciteit) bleek dat de waardering voor het programma hoog is als je eenmaal op Oerol bent maar de praktische drempels financieel en qua logistiek een eerste bezoek in de weg zitten werden er All-inclusive arrangementen ontwikkeld. In 2017 zagen we binnen de arrangementsafname een stijging van nieuw publiek, dat voor het eerst kwam, van 30% (2016) naar 43% (2017). Het Oerol publiek oogt homogeen qua etniciteit. Hoewel het programma zeer cultureel divers samengesteld is blijkt dat dat nog niet betekent dat de reguliere achterban van makers de reis naar Terschelling maakt. Uit onderzoek in 2015 is gebleken dat Oerol wel degelijk het publiek voor de kunsten verbreedt. Het publiek bezoekt weinig cultureel aanbod door het jaar heen en is 10% lager opgeleid dan gebruikelijk is binnen de culturele sector. De Betonning is een populaire plek aan het worden voor het jongere en meer diverse publiek. Hier ligt meer potentieel om een 'hub' te creëren als uitvalsbasis voor nieuw publiek om het festival verder te ontdekken. Qua toegankelijkheid voor mensen met een beperking werd Oerol in 2017 wederom gemonitord door Stichting 5d. Hun rapport van bevindingen wordt betrokken in het ontwerp van het festival van 2018.

Voor een festival dat voor 70% afhankelijk is van eigen inkomsten en een zeer laag percentage overheidssubsidie kent terwijl we wel artistiek, nieuw werk brengen is een dergelijke bezetting van levensbelang. Evenals de bijdragen van vele incidentele gevers en partners. Dank aan vele eilanders, fondsen, subsidienten, partners en sponsoren en gulle particulieren zoals de Vrienden van Oerol voor de ondersteuning van het festival.

Media-aandacht

In 2017 kreeg de samenwerking met mediapartner AVRO/TROS een vervolg. Met vijf avonden prime time televisie middels Opium Live op Oerol werden het festival en vooral de makers en artiesten inhoudelijk naar wederzijdse tevredenheid neergezet. In 2017 werd vervolg gegeven aan het mediapartnerschap met de NDC media Leeuwarder Courant/ Dagblad van het Noorden. Oerol werd in de sociale media en online goed gevolgd. In 2017 werd een totale mediawaarde in print en online van ruim 8 miljoen euro gerealiseerd (bron: ANP).

Prestatie eisen en subsidievoorwaarden

Dit bestuursverslag is opgesteld naar de subsidievoorwaarden van het ministerie van OCW en het nieuwe handboek van OCW voor de periode 2017-2020. In 2017 realiseerde Oerol de afname van 149.000 toegangsbewijzen. Het gaat onder andere om 41 verschillende theaterproducties, 16 expeditie-projecten, tientallen straattheater acts en muzikale optredens en overige activiteiten als ontmoetingsprogramma's zoals talkshows, nagesprekken en activiteiten voor scholieren en professionals. Het festival telde ongeveer 10.000-15.000 bezoekers per dag gedurende 10 dagen, die samen 316.502 bezoeken aflegden. De bezettingsgraad van de theaterproducties bedroeg in 2017 91%. Hiermee naderde Oerol de beoogde prestaties zoals aangegeven in het ingeleverde activiteitenplan 2017-2020 aan de drie structureel subsidiërende overheden; Het ministerie van OCW, de Provincie Fryslân en de Gemeente Terschelling.

In een tijd waarin het ontsluiten van gesubsidieerd podiumkunstenaanbod voor een groot publiek beleidsprioriteit is, is het Bestuur trots te kunnen melden dat Oerol een grote positieve bijdrage levert. Wij vinden ook de ongekend sterke hefboomwerking op de overheidssubsidie naar het publieksbereik met inhoudelijk hoogstaande producties nog steeds onderscheidend.

Financieringsmix

Voorop staat het criterium dat Oerol een platform voor ontwikkeling wil zijn. Het Theaterprogramma vormt samen met het Expeditie programma de inhoudelijke spil van het programma. Het vanzelfsprekende streven naar artistieke excellentie, toegankelijkheid en experiment kan niet los gezien worden van de balans met de andere programmacomponenten, in een uitgebalanceerde mix van inhoud en beleving. In deze 'compositie' spelen elk jaar ook financiële en productionele beperkingen een rol en secundaire criteria zoals; spreiding over het eiland, beschikbaarheid van locaties, balans in publiekscapaciteit, eilander draagvlak, natuurbeheer en regelgeving. Het moge duidelijk zijn dat deze veelheid aan criteria, ambities en mogelijkheden vaak flinke uitdagingen oplevert. Toch schuilt juist in deze complexe omgeving een grote kracht. De zoektocht naar de juiste balans tussen kunst, een groot publiek en een gedeeld eigenaarschap van 'het podium', levert een constante en boeiende dialoog op, die de urgentie/noodzaak van het festival op scherp stelt en voor een sterk en gedeeld draagvlak zorgt. We merken dat de kracht van Oerol in het omgaan met deze balans en in deze dialoog ook elders in de wereld van kunsten, cultuur en natuur inspiratie geeft.

Oerol ontving in 2017 cruciale structurele steun van OCW, de Provincie Fryslân en de Gemeente Terschelling. De meerjarige Europese INSITU middelen werden ingezet om in projecten uit het buitenland te kunnen coproduceren en te tonen. Toezeggingen van fondsen als het VSB fonds, Fonds 21, Stichting Doen/Bankgiroloterijfondsen en Dioraphte waren van groot belang om Oerol 2017 te realiseren. In 2017 werd de samenwerking met LWD 2018 vervolgd waarbij Oerol als lab dient voor Sense of Place. Een cruciale stap richting een cultuur- natuur route in 2018 maar ook in de ontwikkeling van het Sense of Place profiel van Oerol zelf. Oerol kon opnieuw rekenen op de steun van hoofdsponsor Rederij Doeksen en subsponsor Brand. De stichting Vrienden van Oerol vierde zijn 30ste verjaardag en bereikte in 2017 een record aantal leden; 11.000. Oprichter Sytse Schoustra zwaaide af met een koninklijk lintje voor zijn enorme verdienste. Het Garantiefonds van Terschellinger ondernemers is tevens Hoofdsponsor. Ruurd Neef, Jan Kooijman en Eddy Terpstra ontvingen evenals Sytse Schoustra een nieuw in het leven geroepen Oerol Erespeld voor uitzonderlijke verdiensten. Private donateurs en bedrijven in de opstartende ondernemersclub gaven gul aan het Fonds Atelier Oerol. De wederzijdse samenwerking met partner in natuur Staatsbosbeheer en de samenwerking met de Waddenacademie verliepen goed. Het project Polderpracht met de Vogelbescherming was inhoudelijk en financieel geslaagd. Nieuw was de betrokkenheid van fonds De Versterking en de samenwerking met het Avrocultuurfonds rond de realisatie van de 'Bubble'. Oerol heeft een voor de culturele sector uitzonderlijk hoog percentage eigen inkomsten. Ongeveer 17% van de inkomsten van Oerol komt uit structurele subsidie; van Gemeente (1%), Provincie (6%) en OCW (10%) en 2% uit incidentele subsidie die jaarlijks aangevraagd moet worden bij fondsen voor speciale theaterproducties die niet uit de recetteopbrengst alleen betaald kunnen worden. Ruim de helft van de eigen inkomsten komt uit kaartverkoop. Sponsoring en inkomsten uit horeca nemen elk ongeveer 10% voor hun rekening. Inkomsten uit de Vrienden van Oerol, donaties, merchandise, advertenties en hospitality zijn 10% van het totaal.

De weergoden waren Oerol in 2017 zeer goed gezind. Dat resulteerde in een hoge bezettingsgraad en goede horeca inkomsten. De totale baten van het festival bedragen € 5.123.175. Het saldo uit de gewone bedrijfsvoering over 2017 is € 68.216. Het exploitatieresultaat bedraagt € 68.220. Het Eigen Vermogen van Oerol bedraagt op 31 december 2017 € 286.213 hiervan is € 212.506 vrij besteedbaar. De totale lasten van het festival van 2017 bedragen € 5.054.959. Het beoogde herstel van het eigen vermogen naar een minimum van 5% van de totale begroting is ingezet. Herstel van de solide financiële buffer blijft een belangrijk aandachtspunt in 2018 en daarna. Voor de nabije toekomst is de financiële soliditeit een belangrijk aandachtspunt omdat de omvang van vaste (subsidie)inkomsten en onze reserves te fragiel is ten opzichte van mogelijke resultaatfluctuaties en budgettaire uitdagingen. Vergroting van de vaste subsidiebasis dient hierbij in de eerste plaats als waarborg voor behoud van de eigenzinnige artistieke lijn. In 2016 ontving Oerol een positief advies van de Raad voor Cultuur aangaande haar aanvraag voor de BasisInfraStructuur (BIS) 2017-2020. Dit betekent dat de Rijksbijdrage per 1 januari 2017 hersteld werd van € 250.000 (2013-2016 FPK) naar

€ 500.000 per jaar via OCW zoals in de periode 2009-2012 ook het geval was. Dan nog blijft het percentage meerjarige inkomsten laag ten opzichte van de totale kosten.

Oerol kent twee steunstichtingen waar zij een beroep op kan doen; de Vrienden van Oerol en de Stichting Cultureel Garantiefonds van Terschellinger Ondernemers. Oerol heeft geen beleidsbepalende invloed op deze steunstichtingen. In 2017 zijn met de Stichting Vrienden en de Stichting Cultureel Garantiefonds gesprekken gevoerd over versterking van de financiële soliditeit in de vorm van een garantstelling voor in totaal EUR 250.000 in een situatie waarin Oerol onverhoopt niet meer aan zijn verplichtingen zou kunnen voldoen. We verwachten deze garantstelling begin 2018 definitief te regelen.

Organisatie

Oprichter Joop Mulder besloot bij aanvang van het jaar 2017 zijn rol van creatief directeur van het festival neer te leggen en als pionier en aanjager van de inmiddels zelfstandige Stichting Sense of Place verder te gaan. Hij werd daartoe in 2017 grotendeels aan Sense of Place/LWD 2018 gedetacheerd en bleef beschikbaar voor advies en begeleiding van de Sense of Place makers. Het huidige Oerolteam zal onder leiding van algemeen directeur Marelle van Rongen en artistiek leider Kees Lesuis verder uitvoering geven aan de bestaande plannen voor de periode 2017-2020. Tegelijkertijd wordt er ruimte genomen om te onderzoeken wat een festival als Oerol voor de toekomst nodig heeft, inhoudelijk en als organisatievorm. Eind 2016 werd het programmateam verbreed met curator/producent Marin de Boer met het oog op een gewenste artistieke verdieping van de Expeditie en samenwerking Sense of Place 2017. Peter Dijkstra en Peter Reen vormden het muziketeam. Samen met Wendy Moonen (straattheater) en Sabine Pater (artistiek en zakelijk medewerker/verdieping) vormen zij het programmateam rond Kees Lesuis. Hij is sinds 1 augustus 2009 artistiek leider van het festival. George Tobal & Eran Ben Michaels werden in 2017 gevraagd om als een soort gastcuratoren mee te kijken en van daaruit de dagelijkse talkshow vorm te geven. Voor 2018 en 2019 beogen we een dergelijke gastrol uit te breiden.

Er werd in 2017 flink vernieuwd en verjongd binnen het organiserende team dat uitstekende kwaliteit wist te leveren. De kleine vaste organisatie werd omringd door een schil van tientallen tijdelijke medewerkers en ruim 900 vrijwilligers. Op de marketingafdeling blijft het zoeken naar de juiste bezetting bij de tijdelijke extreme pieken en de nodige jaarrond basis. Hier werden in 2017 kort voor het festival een aantal noodgrepen gedaan. De zakelijk/artistiek medewerker en programmeur verdieping viel kort voor het festival plotseling uit door ziekte maar kon eind 2017 grotendeels terugkeren. De intensieve begeleiding van veel nieuwelingen trok een wissel op de tijd en energie van de kleine vaste staf. We zoeken in 2018 verder naar manieren om de inhoud van het festival op een meer behapbare manier te organiseren.

Oerol maakt zich hard om – naast publiek en programma- ook binnen de organisatie culturele diversiteit en inclusiviteit te realiseren. Dat doen we omdat we geloven dat een rijke mix aan mensen qua leeftijd, gender en etnische achtergrond ook een rijker gesprek oplevert, zoals dat in het artistieke programma ook al langer het geval is. Dat is qua locatie op een overwegend homogeen eiland en in de provincie Fryslân geen geringe opgave. Oerol slaagde daar in 2017 wel in binnen het productieteam en in het bijzonder in de samenstelling van het verdiepingsteam. In alle Oerol vacatures wordt tegenwoordig expliciet benoemd dat mensen van elke culturele achtergrond van harte uitgenodigd zijn te reageren en de vacatures worden via andere netwerken dan gebruikelijk het geval was uitgezet voor een breder bereik.

Wat goed werkgeverschap betreft ten aanzien van kunstenaars en artiesten besloot Oerol in 2017 in haar talentontwikkelingstraject, een eigen productie, minder startende makers toe te laten maar de geselecteerde makers wel cao conform de CAO Toneel en Dans te vergoeden op het niveau van een beginnende maker. Oerol hanteert deze CAO op onderdelen ook voor medewerkers als richtlijn maar is er niet bij aangesloten. In het overige programma van Oerol heeft de organisatie minder zicht op de directe betaling van individuele kunstenaars en artiesten omdat zij werkt met uitkoopsommen die naar een gezelschap of tussenpersoon gaan die op zijn/haar beurt de kunstenaar betaalt. De keuze voor een horizontale programmering – 10 dagen lang hetzelfde kernprogramma- waarbinnen men meerdere keren per dag kan optreden heeft direct te maken met het creëren van een zo groot mogelijk verdienvermogen voor de makers. Oerol investeert tevens in kwalitatieve randvoorwaarden; wij nemen het regelen van reis en verblijf voor de artiesten uit handen door vooraf

de beste prijs/kwaliteit accommodaties te reserveren en de gehele logistiek met de boten te regelen. In 2017 werd verder geïnvesteerd in de kwaliteit van de artiestencatering die hoog gewaardeerd werd. Gezelschappen betalen de feitelijke kosten van eten, accommodatie en vervoer maar niet de service die Oerol levert. Dat gaat om een afdeling waar gedurende veertien weken drie personen werkzaam zijn.

Governance

Het bestuur en de directie van Stichting Oerol passen de Governance Code Cultuur toe. We hebben de principes in de code betrokken in de evaluatie van ons eigen functioneren in januari 2017. De Stichting werkte in 2017 nog vanuit het bestuur/directie-model. Het bestuur zette in de zomer van 2017 een overgang in richting het RvT/bestuursmodel. Daartoe werd expertise en begeleiding van Cultuur en Ondernemen ingehuurd. Het besluit zal in 2018 bekrachtigd worden, waarbij er in de periode 2018-2020 gewerkt zal worden met 1 algemeen directeur/bestuurder; de huidige algemeen directeur Marelie van Rongen. De gevolgen voor de verdere organisatieontwikkeling worden op dit moment besproken. Ter inspiratie over transitieprocessen zullen in 2018/2019 ook een aantal 'wintersummit' dagen georganiseerd worden. Dat zijn dagen die RvT, bestuur, steunbesturen en organisatie in contact brengen met best practices en best failures van buiten die Oerol bevragen en inspireren voor de eigen toekomstplannen met oog op de periode 2021-2024.

Kernpunten voor het bestuur

De kernpunten voor het bestuur die elders in dit jaarverslag aan de orde komen zijn:

- Hoge artistieke kwaliteit in producties en werk van enthousiaste makers en spelers en de inspirerende impulsen van Sense of Place;
- Goede relaties met oud en nieuw publiek, trouwe vrienden, onmisbare vrijwilligers, de zeer betrokken eilandgemeenschap, sponsors en subsidiegevers;
- Versterken financiële soliditeit door verhoging van het aandeel vaste (subsidie)inkomsten, herstel van reserves en een passend adequaat risicomanagement.
- Blijvend succesvol ondernemerschap met plannen en acties voor tenminste het behoud en zo mogelijk de groei van de support van vrienden en bedrijven.

Risicomanagement

Gezien de omvang van de organisatie is er geen uitgewerkt systeem van risicomanagement. In besprekingen met de directie, controller en de accountant wordt aandacht besteed aan specifieke risico's die met name spelen binnen de organisatie en de belangrijkste bedrijfsprocessen binnen Oerol en de manier waarop we die beheersen. De belangrijkste bedrijfsrisico's en uitdagingen betreffen: (i) de grote afhankelijkheid van publieksinkomsten en daarmee ook van het weer en de belangstelling, (ii) de verdere verjonging van het publiek en de festivalisering in Nederland. We beheersen deze risico's door het strak begroten en budgetteren van het festival, het ramen van onvoorziene posten in de begroting en het aanhouden van een algemene reserve als buffer. Hiertoe werden zoals boven benoemd in 2017 ook de afspraken met steunstichtingen de Vrienden van Oerol en het Garantiefonds herijkt.

Vergoedingen en bezoldiging

Buiten de declaratie van werkelijk gemaakte onkosten krijgt het bestuur geen vergoeding. Ter vermijding van onkosten vergadert het bestuur zoveel mogelijk in Harlingen. Eenmaal per jaar vergadert het bestuur met de lokale stakeholders op Terschelling. De kosten daarvan en de overnachting worden dan, evenals die bij de opening van het festival, door de Stichting gedragen. De hoogte van de beloningen binnen de organisatie en van tijdelijk personeel en kunstenaars wordt in 2017 en 2018 nader bekeken en onderbouwd om zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan de Code Fair Practice die in ontwikkeling is.

Oerol heeft voor het boekjaar 2017 een vrijstelling voor de WNT omdat de overheidssubsidies niet meer dan 50% uitmaken van de totale exploitatie van Oerol en de jaarlijkse subsidie van het Rijk niet meer dan 500.000 euro op jaarbasis bedraagt. Toch is er een bijlage WNT opgenomen omdat het bestuur hierover transparant wil zijn. In het boekjaar was geen sprake van bijzondere beloningen waaronder variabele beloningen etc.

Verbonden partijen

Sense of Place is een zelfstandige stichting waarmee Oerol in 2017 verbonden is door de participatie van Joop Mulder in het twee hoofdig bestuur, de vergoeding van loonkosten van Oerol voor zijn inzet

in genoemde Stichting en de uitvoering van projectactiviteiten van Sense of Place in het Oerolprogramma en de vergoeding daarvoor. Een en ander sluit ook direct aan op de met de Stichting Kulturele Hoofdstad 2018 gemaakte afspraken. In 2017 zijn verdere afspraken gemaakt over de toekomstige verhoudingen tussen Oerol en de Stichting Sense of Place. Twee bestuursleden van Oerol hebben zitting in het uit vijf of zes leden bestaande toezichthoudend orgaan van Sense of Place. De afspraken tussen Oerol en Sense of Place bestonden in 2017 uit de inzet van Joop Mulder en de vergoeding van loonkosten zolang hij formeel in dienst is bij Oerol en uit de uitvoering van Sense of Place activiteiten in het festivalprogramma.

Contact met de accountant

De stichting heeft en waardeert een langdurige relatie met accountants van Dubois+ Co Registeraccountants. De keuze voor Dubois is door het bestuur gemaakt en jaarlijks in overleg met de directie en de controller kort geëvalueerd en tot nu toe bestendigd. In 2018 zal uit oogpunt van goed bestuur een grondige evaluatie plaatsvinden.

Jaarlijks heeft het bestuur contact met de accountant aan de hand van zijn rapportage, waaronder het accountantsverslag. De accountant meldt geen significante tekortkomingen in de financiën, administratieve processen en risicobeheersing en de jaarrekening.

Samenstelling en functioneren van bestuur en directie

Het bestuur bestond bij aanvang van het jaar uit zeven leden. Bij de samenstelling van het bestuur is rekening gehouden met verankering van relevante kennisgebieden (artistiek, organisatie, financiën, juridische zaken, marketing, sponsoring) en het oog houden voor verschillende belangen (bezoekers/vrienden, eiland, overheden, cultuursector, bedrijven etc.). Statutair bedraagt de maximale zittingstermijn tweemaal een periode van vier jaar. Tessa Boerman nam in de loop van 2017 afscheid. Daarom is er een vacature voor een lid met een artistiek profiel. Het bestuur besloot de vacature niet direct te vervullen in verband met de overgang naar RvT-model. De RvT zal zich in 2018 gefaseerd gaan vernieuwen. Bij die vernieuwing vormen gender (meer vrouwen) en culturele achtergrond (meer culturele diversiteit) een belangrijk criterium. Het rooster van aftreden wordt hierop aangepast. Hieronder een thans geldend rooster van aantreden en aftreden. Het eigen functioneren zal in het voorjaar 2018 geëvalueerd worden en dat van de directie ook.

Belangenafweging

Het bestuur heeft afspraken gemaakt over de wijze waarop in het bestuur, de directie en de organisatie omgegaan wordt met mogelijke tegenstrijdige belangen. Bij twijfel over mogelijke belangenverstremming worden afspraken gemaakt deze zo goed mogelijk uit te sluiten. In het verleden is bijvoorbeeld al eens stilgestaan bij het in dienst nemen of inhuren van familieleden van bestuursleden en de directie. De (neven)functies van bestuurders en directie zijn niet onverenigbaar met de bestuurs-/directierol en met de belangen van de Stichting. Familieleden / relaties van de bestuursleden en directie mogen zonder uitdrukkelijke toestemming van het voltallig bestuur niet worden betrokken bij activiteiten / investeringen die in het voordeel van Oerol (kunnen) zijn of in een arbeidsrelatie betrokken worden. Gezien de eilandligging en de kleine poule personeel waaruit soms gevist moet worden kiest het bestuur ervoor hierop een uitzondering te maken op de code cultural governance die arbeidsrelaties met familieleden/relaties uitsluit. In 2017 werd door het bestuur toestemming gegeven om de echtgenoot van de algemeen directeur in een tijdelijke functie (i.v.m. ziekte vervanging) bij het programmateam te betrekken. Dit gebeurde op verzoek van de artistiek leider en de aansturing werd belegd buiten de algemeen directeur bij de artistiek leider en hoofd financiën/dagelijkse leiding. Tessa Boerman verrichtte na haar aftreden als bestuurslid in 2017 een betaalde opdracht voor het festival.

Met Joop Mulder zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de belangen van de Stichting geborgd blijven in situaties waarin hij voor en met andere organisaties actief is voor buiten het Oerol-programma vallende Sense of Place activiteiten.

'Belangen' vormt een vast agendapunt ter vergadering van bestuur en directie.

Bestuursleden	Functie	Datum in	einde 1e termijn	einde 2e termijn	(Uiterlijke) Datum aftreden (2 jr termijn, max zitting 8 jr)
Els H. Swaab	voorzitter	26-01-2012	13-01-2016	01-01-2018	01-01-2020
Tessa Boerman		07-01-2010	07-01-2013	13-01-2016	01-06-2017 afgetreden
Marcel Beerthuizen		07-01-2010	07-01-2013	13-01-2016	01-01-2019
Willem Mier	penningmeester	07-01-2010	07-01-2013	13-01-2016	01-01-2019
Seerp Leistra	secretaris	01-11-2013	13-01-2016	01-01-2018	01-01-2022
Sietze Haringa		01-11-2013	13-01-2016	01-01-2018	01-01-2022
Sieger Dijkstra		01-07-2016	01-07-2018	01-07-2020	01-07-2024

Vooruitblik Oerol 2018: Dat wat alleen op Oerol kan

2018 is het tweede jaar van de nieuwe kunstenplan periode 2017-2020 waarvoor een inspirerend en zeer goed ontvangen plan 'Expeditie Oerol' werd geschreven door directie en artistiek leider. Het plan bouwt voort op de drie speerpunten Locatie, Landschap en Onderzoek en Ontwikkeling uit het vorige plan en biedt zicht op ambities, samenwerkingen en concrete projecten van Oerol voor de komende vier jaar. Centraal in het verhaal voor de periode 2017-2020 staat de zoektocht van honderden kunstenaars die op het eiland Terschelling de ruimte vinden om te onderzoeken, te creëren en te presenteren. De gedeelde fascinatie van makers en publiek voor deze plek als podium vormt de basis van de collectieve ervaring die Oerol is. We nodigen het publiek uit om op een avontuurlijke, open manier het landschap in te stappen en het locatietheater te beleven. Een bezoek aan Oerol is een expeditie: je reist ernaartoe, bent bereid te onderzoeken en een actieve zoektocht aan te vatten. Oerol kent een dagelijks wisselend muziek en straattheaterprogramma en een programmering van 36 theatervoorstellingen en 15 expeditie projecten die elk de gehele festivalperiode van tien dagen te zien zijn. Dit betekent dat we bijzonder intens met de makers optrekken. Anders dan andere festivals creëren we een tijdelijke samenleving waarin iedereen (publiek, makers, organisatoren, eilanders) Oerol eet, drinkt, ademt en slaapt. De vaak gehoorde verspreking 'op Oerol' in plaats van 'op Terschelling' geeft aan dat Oerol ook de functie heeft gekregen van een plek.

Jaarlijks wordt er door de algemeen directeur i.s.m. de artistiek leider uit het vierjarenplan en de vele evaluaties een hoofdlijnenplan per jaar gedistilleerd waardoor er zicht is op welke ambitierreinen er jaarlijks welke ontwikkeling is. Dit document is een terugkerend bestuursstuk. 'Dat wat alleen op Oerol kan' vormt in 2018 het hoofdcriterium met doel tot een zo onderscheidend en eigenwijs mogelijk programma te komen waarin het eiland, het landschap of de tijdelijke samenleving die Oerol is een hoofdrol speelt. Al onze programmakeuzes en festivalbelevingsactiviteiten leggen we langs die lat. Dat betekent niet dat alle voorstellingen/projecten nieuw zijn, of exclusief op Oerol te zien, maar bv met een andere context gepresenteerd worden die specifiek Oerol is. Thema's of focus onderwerpen in 2018 zijn:

- **Meertaligheid:** Een thema in 2018 is 'meertaligheid'. Hiermee sluiten we aan op het Lan fan Taal programma van LF 2018 en geven daar een heel eigen draai aan. Van letterlijk verschillende talen inzetten tot het leren lezen van het landschap. Thema's als diversiteit kunnen ook vanuit meertaligheid worden belicht.
- **Zichtbaar maken van de internationale werking:** in 2017 bleef deze onderbelicht. In 2018 geven we deze een extra boost via een aantal sleutel projecten en diverse programma's en conferenties voor internationale vakgenoten tijdens en buiten de festivalperiode om.
- **Verbetering van de toegankelijkheid:** Minimaal 2000 'firsttimers' aantrekken, nieuw publiek, bij voorkeur in de leeftijdscategorie 20-40. We draaien de communicatie om van de focus op theater/ kaartverkoop naar het communiceren van de festivalbeleving, waarin het gratis/entreebandje programma (straat, expeditie) een grotere en hopelijk drempelverlagende rol speelt. We nemen daartoe ook de Dramaturgie van het festival onder de loep; de spanningsboog i.r.t. doelgroepen; o.a. Duidelijk identiteit geven aan het tweede weekend van de Oerolperiode en daarmee de aantrekkingskracht verhogen voor bezoekers.
- **Het inhoudelijk scherper maken, vormgeven en uitdragen van creatieve partnerschappen:** Oerol is pionier waar het gaat om creatieve partnerschappen met partners van buiten de culturele sector. Dat uit zich in tientallen samenwerkingen (inhoudelijk en financieel) op het gebied van natuur en wetenschap in het waddenlandschap. De kunstenaar gaat een gelijkwaardige interactie aan met natuurbeheerders, en wetenschappers (bv Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten, Waddenacademie) waarbij de

grenzen van kenniscreatie en verbeelding wederzijds worden opgerekt en het publiek geactiveerd wordt. Het inhoudelijk scherper maken, praktisch vormgeven en speels uitdragen van deze partnerschappen buiten de eigen kring (denk ook aan andere media) is een doelstelling voor 2018.

- **Zorgdragen voor een gezond basisteam:** In 2017 draaide het jonge tijdelijke team zeer goed; niet eerder werd er zo betrokken en positief kritisch geëvalueerd. Deze energie van buiten een goede plek geven gedurende het hele jaarontwerp. Het opnieuw vormgeven / uitdenken van de rolverdeling in het vaste team, dat te veel op het bord heeft, is een organisatorisch speerpunt.

Van de in het vierjarenplan genoemde ambitieerterreinen staan in 2018 vooral #5 festivalbeleving i.c.m. (onderdelen van) #6 Duurzaam Oerol, #1 Oerol als Landschapslab en #3 Oerol Internationaal centraal.

De festivalbegroting voor 2018 is in december 2017 door het Bestuur definitief vastgesteld en een samenvatting is bijgevoegd in de jaarrekening. Bij de plannen voor de periode 2017-2020 is het herstel van het eigen vermogen naar minimaal 5% (€250.000) van de totale begroting (ruim €5.000.000) als taakstelling aan de directie meegegeven.

Mocht Oerol er niet in slagen aanvullende financiële middelen te vinden dan is het mogelijk dat de ambities van Oerol voor 2017-2020 tussentijds aangepast moeten worden aan de financiële realiteit.

Namens het gehele Oerol bestuur- Els H. Swaab, Voorzitter

2018-2020
2018-2020
2018-2020

